

De Saambinder

Kerkelijk weekblad van de Gereformeerde Gemeenten

donderdag 25 maart 2010

MEDITATIE

Een spot en smaad van mensen

Nooit is de spot en smaad voor de Zaligmaker zo fel geweest als toen Hij hing aan het kruis. Als het heilig Offerlam Gods moest Hij Zijn werk, Zijn zware Middelaarstaak, verrichten onder vuile, helse spot.

Spot en smaad is Hem tijdens Zijn leven op aarde nooit bespaard gebleven, maar nooit is ze zó fel en zó algemeen geweest als bij Zijn uitgang uit de wereld. Nu Hij hangt aan het kruis en al Zijn gedachten bij het offer zijn dat Hij Zijn Vader opdraagt en bij het volk dat Hij verlost, probeert men Zijn heilige gedachten door helse spot te verstoren.

In de oudheid werden openbare terechtstellingen door velen beschouwd als een zaak van publiek vermaak. 't Gold als een belevens om zo iets mee te maken, vooral nu de wonderdoende Rabbi uit Nazareth terechtgesteld wordt. Dat wil men zien, dat wil men van dichtbij meemaken! "En die voorbijgingen, lasterden Hem, schuddende hun hoofden, en zeggende: Ha, Gij Die de tempel afbreekt en in drie dagen opbouwt,

En die voorbijgingen, lasterden Hem, schuddende hun hoofden, en zeggende: Ha, Gij Die de tempel afbreekt en in drie dagen opbouwt, behoud Uzelven en kom af van het kruis.

Markus 15:29, 30

behoud Uzelven en kom af van het kruis." Spottend schudden ze hun hoofden, zo in de zin van: "Nee maar, nu moet je daar eens zien! Is dat nu Zijn uitgang uit deze wereld? Hoe laag kan het toch aflopen. Daar hangt Hij nu in totale machteloosheid." Men schudt het hoofd erover. En dan geeft men Hem Zijn eigen woorden terug. "Ha, Gij Die de tempel afbreekt..." Maar dat sprak Hij van de tempel van Zijn eigen lichaam dat aan het kruis afgebroken zou worden en na drie dagen ook weer opgericht. Hij is Zelf de levende Tempel Gods Die de reine eredienst herstelt, waarin God wordt

aangebeden in Geest en waarheid. Door Zijn offer maakt Hij een eind aan Israëls ceremoniële tempeldienst, omdat Hij die vervult. Maar daar verstaan ze niets van. Daarom denken ze dat Hij de tempel veracht. En kom bij de Jood niet aan de tempel. Dat is het nationale heiligdom. Niet zozeer als de woning des Heeren, want de Heere Jezus heeft hem tweemaal moeten reinigen. Maar het is de volkstrots van Israël. En toch, die tempel kan vallen en zal vallen in het oordeel Gods, dat door de Romeinen zal worden uitgevoerd.

"Ha, Gij Die de tempel afbreekt... Waar blijven nu Uw grote woorden van tempelafbraak en -opbouw? Denk eerst maar eens aan Uzelf. Behoud Uzelf." Hoe komt hier de spot van het lage en het gemene in al zijn ontarding openbaar, want als er ooit iets is geweest waaraan Christus nimmer heeft gedacht, dan is het dat Hij nooit gedacht heeft aan Zichzelf. Hij dacht altijd aan de *ander*, aan Zijn Vader om Die te verheerlijken en aan Zijn volk om hen te verlossen en te zaligen.

"Behoud Uzelf en kom af van het kruis." Zo wordt er gebrald rondom het kruis en het wordt vervuld: "Veel varren hebben Mij omsingeld, sterke stieren van Basan hebben Mij omringd. Zij hebben hun mond tegen Mij opengesperd als een verscheurende en brullende leeuw." En waar toe? Omdat Zijn volk zich zo'n uitgang uit de wereld en zo'n ingang in de eeuwige duisternis heeft waardig gemaakt.

't Is om *uw* zonden, kinderen Gods, dat Jezus zo bespot is aan het kruis. 't Is omdat *u* zo gespot hebt met het Heilige. Mogelijk zegt of denkt u: ik heb wel veel zonden, maar heb nooit bewust het Heilige bespot. Ga dan in gedachten maar eens mee naar het paradijs. Hoe hebben we daar gespot met de allerhoogste God. En wat is ongelooft anders dan spotten met de Waarachtige?

Hoe lang bent u al aan Hem voorbijgegaan? O, zeker, wij kunnen wel veel voor de waarheid over hebben, maar

Inhoud

- 1 Meditatie: Een spot en smaad van mensen
- 2 Heilige huisjes omver... wat is er gebeurd
- 3 De Naam: Bijbelstudie over de namen van de Middelaar (12)
- 5 Inleiding tot de Dordtse Leerregels (3)
- 6 Ontwikkelingen in Israël (6)
- 7 Oud Goud: Andrew Gray
- 8 Kerknieuws
- 9 Boekennieuws
- 10 Berichten
- 11 Kerkdiensten

88e jaargang

Nr. 26

dat hebben die mensen bij het kruis ook. Zij zullen dezelfde avond paasfeest vieren. En toch, wat is het eind van hun bedrijf? "En die voorbijgngen, lasterden Hem..." Wat kunnen we veel hebben en toch alles missen, omdat wij nooit als verloren zondaren aan Zijn voeten terechtkwamen. Omdat wij onze tempelgodsdienst niet leerden kennen als een wegwerpelijk kleed. Ziehier de liefde van Christus. Wat heeft het Hem gekost om de Zijnen van de helse pijn en duivelse spot te verlossen. Wij hebben eeuwige smaad verdiend, maar Deze heeft niets onbehoorlijks gedaan.

Dat Christus zulke lage, dierlijke spot moest ondergaan, is enerzijds tot vootmoediging. Dat predikt onze grote schuld, die Hij moest verzoenen. Maar anderzijds is het tot bemoediging voor een volk dat die spottaal ook moet horen. Een spot en smaad van mensen, hoe moet dat ook door Gods kinderen ervaren worden. Jongens en meisjes, heb er erg in: Christus en Zijn volk zullen in deze wereld altijd bespot worden. Elke gelegenheid om hen belachelijk te maken, wordt maar al te graag benut. Doe er nooit aan mee. Neem het liever voor hen op. Bedenk dat er straks een dag van afrekening komt. Dan worden zij die de vromen bespot hebben (en in hen Christus Zelf) voor eeuwig overgegeven aan de spotlust der duivelen. En laat het Gods kinderen tot troost zijn dat - al weten zij geen antwoord

op de spottaal van inwendige en uitwendige vijanden - de Heere wél een antwoord weet.

Hij zegt Zelf: "Zalig zijt gij, als u de mensen smaden en vervolgen, en liegende alle kwaad tegen u spreken om Mijnentwil." Dit moest eigenlijk onze hoogste eer zijn! Laat ons dan tot Hem uitgaan buiten de legerplaats,

Zijn smaadheid dragende. 't Is maar voor een korte tijd. Straks zal Hij de smaadheid Zijns volks van de ganse aarde wegnemen. Dan zullen de rechtvaardigen blinken in het Koninkrijk huns Vaders.

Leiderdorp,

ds. R. Boogaard

Heilige huisjes omver... wat is er gebeurd?

Er heeft gedurende de laatste 40 jaar van de twintigste eeuw een omwenteling plaatsgevonden die diep ingrijpend is. Het is geen omwenteling die op gang gebracht is door Rusland. Het 'rode gevaar' dreigde wel in de landen van West-Europa, maar de communistische machtsovername die gevreesd werd, is er nooit gekomen.

De revolutie die wij hebben meegeemaakt, heeft in stilte plaatsgevonden, maar haar gevolgen zijn veel ernstiger. Ze is sluipend gekomen en is inmiddels zo goed als voltooid. Het is de totale omwenteling van normen en waarden. Het is de afbraak van de zogenoemde heilige huisjes. En onder die huisjes ging het vooral om

de afbraak van het christendom. Daarover willen we het hebben.

Het gezag omver

De omwenteling begon met een aanval op het gezag. Men sprak van 'de gevestigde orde' of 'het establishment'. Gezag is immers macht, zo zei men. En macht was een vies woord. Het overheidsgezag moest daarom onderuit. De spandoeken die meegedragen werden tijdens roerige demonstraties spraken duidelijke taal. 'Agentje pesten' -zo noemde men dat- werd een sport op zich. Nederland was immers een politiestaat?

De politiek moest het ontgelden. En ook het koninklijk huis bleef niet bui-

De Saambinder

**Kerkelijk weekblad van de
Gereformeerde Gemeenten**

Uitgave ten bate van de Emerituskas.

Wvd. hoofdredacteur:

ds. G.J. van Aalst

Bijdragen van medewerkers en boeken ter recensie aan:

ds. G.J. van Aalst, Molendijk 136,
3286 BK Klaaswaal
tel. 0186-576990, fax 0186-575105
e-mail: gjvanaalst@kliksafe.nl

Redacteur: ds. C. Neele

Meditaties aan:

ds. C. Neele, Hyacinthenstraat 1,
2161 XN Lisse,
tel. 0252-413800, fax 0252-420471
e-mail: c.neele@kliksafe.nl

Kerknieuws (m.u.v. beroepingswerk) en berichten aan:

redactie-secretaris: J.J. Verhage
Kloosplantsoen 131, 2985 SC Ridderkerk,
tel. 0180-420865, fax 0180-423583
E-mail: jj.verhage@kliksafe.nl

Aanlevertijd:

Uiterlijk woensdag 17.00 uur vóór
de datum van verschijning van De Saam-
binder in de daarop volgende week.

Opgaven kerkdiensten en beroepingswerk aan:

Kerkelijk bureau Geref. Gemeenten,
postbus 608, 3440 AP Woerden,
tel. 0348-489900, fax 0348-483599,
e-mail: kbgg@cbgg.nl

Advertenties en familieberichten aan:

Drukkerij Verloop,
postbus 33, 2950 AA Alblisserdam
tel. 078-6912899, fax 078-6919536
e-mail: saambinder@verloop.nl

Advertenties € 0,70 per mm.
Familieberichten € 0,40 per mm.
Deze prijzen zijn excl. 19% btw.

Advertenties dienen uiterlijk donderdag
in het bezit van de drukker te zijn.
Rouwadvertenties
uiterlijk maandagmorgen 9 uur.

Abonnementenadministratie

Adreswijzigingen enz. aan:
Kerkelijk bureau Geref. Gemeenten,
postbus 608, 3440 AP Woerden,
tel. 0348-489900, fax 0348-483599,
e-mail: kbgg@cbgg.nl

Betalingen abonnementsgelden:

Postbanknr. 64327 t.n.v. De Saambinder-
abbonementen te Woerden.

Abonnementsprijzen (bij vooruitbetaling):
voor Nederland: € 11,50 per halfjaar
(te betalen per 1 april en 1 oktober);
voor het buitenland:
€ 23,- per jaar + extra portiekosten.
Canada \$ 110,-; USA \$ 110,-.

Correspondentie-adres

Noord-Amerika:

Mr. Clarence Bleeker, 1233 Leffingwell Av,
N.E., Grand Rapids, Michigan, U.S.A. 49505.

*De redactie aanvaardt geen enkele
aansprakelijkheid betreffende de inhoud van:
de advertenties en de (recensies van de)
aangekondigde boeken.*

Bijbelstudie over de namen van de Middelaar

DIENAAR
EERSTGEBORENE
ENGEL
ERFGENAAM
FUNDAMENT

ten schot. Het huwelijk van prinses Beatrix liep uit op een ware veldslag met rookbommen, grote vernielingen en tientallen gewonden. De wilde haren en de witte fietsen van provo's en kabouters zijn inmiddels wel verdwenen, maar er is iets losgemaakt. Het taboe is doorbroken. De geheimen van het koninklijk huis liggen op straat. De koningin wordt door velen nog gewaardeerd, met name als symbool van 'nationale eenheid'. Maar het besef 'koningin bij de gratie Gods'? Dat is voorbij.

De democratiseringsgolf rolde verder. Ze kreeg de universiteiten in haar greep. De Maagdenhuis-bezetting (1966) in Amsterdam werd het symbool van een nieuwe vrijheidsstrijd, waarbij 'inspraak' het wachtwoord was. Zelfs het bedrijfsleven bleef niet buiten schot, getuige het instellen van de vele medezeggenschapsraden. Nieuwe ideeën over het ouderlijk gezag werden ontwikkeld. Het was de tijd van de anti-autoritaire opvoeding en de weggelopen kinderen die bij het JAC (Jongeren Advies Centrum) hun toevlucht vonden. Alle regels moesten de wereld uit. 'Het is verboden te verbieden!'

Uiteraard had dit ook z'n doorwerking in het onderwijs. De gezagscrisis bezorgde vele docenten grijze haren of deed hen voortijdig heengaan. Opgebrand. Omgangsvormen en etiquette werden bijgezet in het museum van oudheden. Het hoffelijke moest plaatsmaken voor het platvloerse. Aanvankelijk was dat opwindend, op den duur een beetje saai, maar men nam dat op de koop toe. Het gezag moest immers onderuit?

Het hoeft geen wonder te heten dat ook het kerkelijk leven met dit alles te maken kreeg. We leven nu eenmaal in deze maatschappij, de mens is een geboren nee-zegger, en de tijdgeest houdt geen halt bij huisdeuren of kerkmuren. Het gezag kwam dus ook hier ter discussie te staan. Een ambtsdrager vandaag moet zichzelf voortdurend 'waar maken', anders kan hij maar beter gaan. Heilige huisjes bestaan er niet meer. Ook niet op het erf van de kerk.

Huwelijk en gezin omver

Een tweede aanval van de tijdgeest richtte zich rechtstreeks op huwelijk en gezin en alles wat daarmee samenhangt. Het is bijna niet te zeggen wat een veranderingen er de laatste veertig jaar op dit gebied zich hebben voltrokken. Het begon ermee dat het gezin niet langer werd gezien als een

De Engel Zijns aangezichts...

Jesaja 63:9

Jesaja spreekt in het 63e hoofdstuk over de overwinning door Christus over alle vijanden. Hij mag er rijk over spreken. In het 9e vers lezen we: '*In al hun benauwdheid was Hij benauwd, en de Engel Zijns aangezichts heeft hen behouden*'. De kanttekening geeft aan dat Hij benauwd of bedroefd was vanwege de ellende die het volk in Egypte leed. Zo wordt Christus vervolgd 'in Zijn heilige lidmaten'. Maar het betekent ook dat in al hun benauwdheid ten diepste geen benauwdheid was. Christus was er ook, en dan is het goed. Heeft u dat ook mogen ervaren?

Zo komt Jesaja tot de uitdrukking 'de Engel Zijns aangezichts'. Daarmee bedoelt hij de Zoon van God, de Zaligmaker. Het woord *Engel* betekent *Bode*. Deze Bode staat voor het aangezicht van de Heere. Christus voert de bevelen van God uit ten dienste van Zijn kinderen.

Uit de naam Engel blijkt zo duidelijk dat de Middelaar door God gezonden is. Het is een wonder als dit in het woestijnleven ervaren mag worden. Dan is deze Engel zo dierbaar: '*Zie, Ik zend een Engel voor uw aangezicht, om u te behoeden op dezen weg, en om u te brengen tot de plaats die Ik bereid heb*' (Ex. 23:20). Hij is gezonden door God de Vader om ellendige en schuldige zondaren te helpen in hun nood. Die zondaren kunnen zich nooit meer terugbrengen bij God. Nu zendt God Zijn Bode tot hen. Zo wil Hij zorgdragen voor hun zaligheid.

De profeet Maleachi noemt Christus de *Engel des verbonds* (Mal. 3:1). Dat is de Middelaar van het genadeverbond tussen God en Zijn Kerk. Hij is het die alle goederen van het genadeverbond als een Bode brengt bij Zijn volk. Zij kunnen de weldaden van het genadeverbond zich niet toe-eigenen. Daar komt dit arme volk zo achter. Zij hebben geen handen om aan te grijpen. Ze hebben geen voeten om tot de God van het genadeverbond te gaan. Maar wat een wonder: de Middelaar is *Engel*, Hij schenkt hen de genade waar zij uit zichzelf nooit bij kunnen komen.

Zo is Hij de *Engel des HEEREN*. Hij Zelf staat tot hun hulp gereed. Maar Hij is ook het Hoofd van alle engelen. Zij allen dienen het woestijnvolk. Dan gaat het toch naar het Kanaän der rust. Want deze Bode zal niet laten varen het werk dat Zijn hand begon. Is deze Engel u dierbaar en noodzakelijk geworden?

Lisse, ds. C. Neele

Goddelijke instelling, maar als een historisch verschijnsel. Juist het feit dat het gezin hoeksteen is van de samenleving en van het kerkelijk leven (als het ware 'een kerkje in de kerk'), riep de grimmigheid op van de maatschappijverbeteraars. Men noemde het traditionele gezin burgerlijk en ging pleiten voor alternatieve samenlevingsvormen. De gebruikelijke plaats van vader en moeder in het gezin had alleen maar te maken met rolpatronen, door mensen uitgedacht en door mannen in stand gehouden ter onderdrukking van de vrouw. Daar moest een einde aan komen. Rolpatronen (m/v) kunnen immers ook verwisseld worden.

Wanneer het van God gegeven gezag ondermijnd is en wanneer de hoeksteen van de samenleving wordt weggegooid, dan kan het niet anders of de fundamentele van het leven zelf gaan wankelen.

Zo deed naast de geëmancipeerde huisvrouw ook een 'huisman' zijn intrede. Er ging een spons door het typisch mannelijke en typisch vrouwelijke. De vrouwen werden mannelijk en de mannen verwijfd. In haardracht en kleding mocht het verschil niet of nauwelijks meer gezien worden. Na de unisex-kleding van de jaren '70 zijn er ooringen en kettinkjes gekomen voor jongens en mannen.

Dit alles staat weer niet los van de seksuele revolutie die zich voltrok. De opkomst en het gebruik van voorbehoedsmiddelen heeft het mogelijk gemaakt om zonder veel risico gemeenschap te hebben vóór het huwelijk. Jongeren worden aangeemoedigd hun gevoelens uit te leven. Zelfbeheersing zou toch maar tot frustratie leiden. Zelfbevrediging wordt goedgepraat, zelfs van kerkelijke zijde. De erotisering van het leven is onmiskenbaar. Een vloedgolf van pornolectuur en videobeelden heeft de geest van ons volk door en door vergiftigd. Anticonceptiva maken het bovendien mogelijk dat een echtpaar zelf bepaalt óf er kinderen komen, wanneer ze komen en hoeveel er komen.

Opvallend is het spraakgebruik. Verantwoorde gezinsvorming heet nu 'geboorteregeling' en 'geboortebepere-

king'. Echtgenoten worden vandaag aangeduid met dat akelige woord 'partners'. Door deze aanduiding hoeft ook een homo zich niet meer gediscrimineerd te voelen, hetzij dat hij een vaste partner of wisselende partners heeft. Bedroevend is inmiddels de acceptatie en legalisering van het zogenaamde homo-huwelijk.

Nog bedroevender is het dat theologen en kerken in deze vernieuwingsdrang soms voorop liepen en lopen. Maar het meest bedroevend is misschien wel het feit dat wij in onze kringen langzaam maar zeker mee veranderen. Nee, we lopen niet voorop, maar we laten ons beïnvloeden. Eerst zijn we die nieuwigheden 'niet zo gewend', vervolgens begint de gewenning en tenslotte schrikken we nergens meer van. Erger nog, het sluipt ook bij ons binnen.

Een voorbeeld daarvan is de echtscheiding, die ook in het kerkelijk leven voorkomt en toeneemt. Een ander voorbeeld is de vergoelijkende wijze waarop over deze dingen door sommigen gesproken wordt. Zelfs van een zijde waarvan je dat niet zou verwachten! Zo wordt er ruimte gemaakt voor een onschriftuurlijk denken en een onschriftuurlijk leven. Wee echter degene die op deze wijze meewerkt aan de stille afbraak van huwelijk en gezin, van het heilig trouwverbond dat voor Gods aangezicht gesloten is!

Het leven zelf omver

Wanneer het van God gegeven gezag ondermijnd is en wanneer de hoeksteen van de samenleving wordt weggegooid, dan kan het niet anders of de fundamentele van het leven zelf gaan wankelen. Kortom, dan staat ook de beschermwaardigheid van het leven zelf op het spel. Aan het begin van de twintigste eeuw leefden er echt geen ideale mensen en er waren heel wat wanverhoudingen. Maar leven was leven en moord was moord. De beschermwaardigheid van het leven lag verankerd in Gods wet, werd weerspiegeld in de beroeps-ethiek van de artsen en werd gegarandeerd door de wetgeving van de overheid. Nu staat dit alles op de helling. Het vrijheidsbeginsel dat in de jaren '60 begon door te breken, leek aanvankelijk heel sociaal geëngageerd te zijn. Men wilde op de bres staan voor de zwakken in de samenleving, de mensen die uitgebuit werden door het kapitalistische systeem. Op zichzelf genomen heel mooi. Maar in de praktijk ging het om de oude leus van

de Franse revolutie: "Vrijheid, gelijkheid en broederschap!" Het was de voldragen vrucht van de eerste zonde in het paradijs: geen God en geen meester! 'Baas in eigen buik', zeiden de feministen. 'Ik maak uit wat ik met mijn lichaam doe'. Dat het kindje in de moederschoot méér dan foetaal weefsel of embryo, namelijk een menselijk persootje is, werd gemakshalve vergeten. Dat het doden daarvan gelijk staat met kindermoord, mocht niet langer gezegd worden. En dat we met het legaliseren van deze kindermoord ons op een hellend vlak begaven, behoefde destijds volgens de minister niet gevreesd te worden. Inmiddels zijn we een jaar of 25 verder. U weet hoe ver we nu zijn. Mensen in het veld geven reeds de eerste aanzetten voor het wettig laten doden van kinderen die met een handicap ter wereld komen.

Het hoeft ons niet te verwonderen dat ook de roep om euthanasie steeds luid werd. Is het begin van het menselijk leven niet heilig, waarom zou het eind ervan dat wél zijn? De laatste ontwikkeling: moet dementie –weliswaar onder 'strikte voorwaarden'– niet een geldige reden voor euthanasie worden geacht? Men is gaan spreken van de 'kwaliteit' van het leven. Men wil zich inzetten voor een leefwaardig bestaan en een menswaardig einde, maar wie bepaalt de norm? Het volk? De media? De regering? Een levensfilosofie die bepaald wordt door 'jong, slank en efficiënt'? Of Gods Woord? Het benauwende in heel de discussie rond euthanasie en de praktijk ervan vandaag is dat dit Woord geen rol meer speelt. Is het vreemd dat ouderen, gehandicapten en dementerenden met vreze en beven hun levenseinde tegemoet zien?

Intussen zijn er al ouderen die zelf 'om een spuitje vragen'. Ook dat moet mogelijk zijn. Diep ingrijpend is het als iemand zichzelf van het leven berooft. Smartelijk voor de nabestaanden. Maar de tijden veranderen in ons vaderland. Suïcide kan nu worden gezien onder de noemer van 'vrijwillige euthanasie' en 'hulp bij zelfdoding'. En als ouderen daarop recht hebben, waarom kinderen dan niet? Als jonge mensen het leven niet meer aan kunnen of aan willen, hoeven ze vandaag niet meer weg te lopen, zoals in de jaren '60 en '70. Ze kunnen er nu gewoon een eind aan maken, al dan niet omringd door familieleden.

Hoe door en door goddeloos en liefdeloos het klimaat is waarin deze dingen gebeuren, ja zelfs bespreekbaar zijn, ontgaat onze samenleving kennelijk. En voorzover men het beseft, de trein moet verder. Taboes zijn er om doorbroken te worden. Kortom, de heilige huisjes moeten één voor één omver.

Moge de God aller genade Zich ont-

fermen over ons en onze kinderen. Hij gedenke in Zijn toorn des ontfermens en geve wijsheid, in het bijzonder aan diegenen in onze gezindte die geroepen worden om leiding te geven en te dienen temidden van zoveel verwarring, polarisatie en afglijden.

Lethbridge (Can.), ds. C. Sonneveld

3

Inleiding tot de Dordtse Leerregels

Op 13 november 1618 begint de Nationale Synode van Dordrecht. Na 180 zittingen zal de Synode op 29 mei 1619 worden gesloten. Naast de Nederlandse afgevaardigden zijn 26 buitenlandse theologen aanwezig, die afkomstig zijn uit Engeland, de Palz, Hessen, Nassau, Duitstalig Zwitserland, Genève, Bremen en Emden. Daardoor krijgt de Synode een bijzonder gewicht. De gehele gereformeerde christenheid uit Europa is vertegenwoordigd, zodat de remonstranten later niet kunnen zeggen dat zij alleen in Nederland zijn veroordeeld. De taal is geen probleem, want elk afgevaardigde spreekt Latijn. Die taal neemt in de zestiende eeuw de positie in, die nu het Engels als internationale taal heeft.

Het moderamen en de politieke afgevaardigden

De synode kiest op 14 november 1618 een moderamen (of dagelijks bestuur), dat uit vijf leden bestaat. Johannes Bogerman, predikant te Leeuwarden, wordt preses. De assessor of assistent van de preses zijn Jacobus Rolandus, predikant te Amsterdam, en dominee Herman Faulkelius uit Middelburg, de bekende schrijver van het "Kort Begrip". Tot scriba worden aangewezen de predikanten Sebastiaan Damman uit Zutphen en Festus Hommius ter Leiden. De Staten-Generaal zijn vertegenwoordigd door negentien commissarissen-politiek. Ze vormen een eigen college met een eigen, wisselende voorzitter. Het was hun taak om toe te zien, dat 'de uiterlijke orde' in acht genomen zou worden. Meer dan eens

is er overleg geweest tussen voorzitter Bogerman en de commissarissen-politiek. De politieke afgevaardigden zorgen zo nodig voor overleg met 's-Gravenhage, zodat ze steeds met gezag kunnen optreden.

Tactiek van de Remonstranten

De Synode besluit om de Remonstranten te schrijven dat zij zich een oordeel wil vormen over de geloofspunten, die zij naar voren willen brengen. Zij worden door de commissarissen-politiek te Dordrecht ontboden. Op 6 december 1618 komen zij ter vergadering. Simon Episcopius (1583-1643) uit Amsterdam treedt als hun voorzitter op. Hij is één van de ondertekenaars van de reeds genoemde Remonstrantie.

Als Episcopius binnenkomt, neemt hij aan het hoofd van de tafel plaats en zit daarmee recht tegenover voorzitter Bogerman. De twaalf anderen voegen zich bij hem. Zij presenteren zich op deze wijze als een tegen-synode. Episcopius deelt in een uitvoerige rede mee dat men de synode alleen wil zien als een conferentie. De Remonstranten betwisten vele dagen lang de bevoegdheid van de vergadering om een oordeel te vellen over hun opvattingen.

Daarna wordt de volgorde van de behandeling van de in te dienen bezwaren punt van discussie. De commissarissen-politiek moeten ingrijpen en hen de opdracht geven om aan de besluiten van de Synode te gehoorzamen. Maar de Remonstranten blijven verklaren dat zij het oordeel van de Synode van geen enkel gewicht zouden beschouwen.

Bezwaren van de Remonstranten

In december 1618 leveren zij 113 "Bedenckingen" in tegen de Nederlandse Geloofsbelijdenis en een nog groter aantal tegen de Heidelbergse Catechismus schriftelijk in, maar de discussie blijft gaan over de procedure. De door de remonstranten ingeleverde opmerkingen zijn in de vorm van vragen gegoten, die bij een herziening van de NGB en de Catechismus aan de orde zouden moeten komen. Daardoor komt de eigenlijke remonstrantse gedachtewereld niet boven water. Als Bogerman iedere remonstrant afzonderlijk wil onderwerpen, weigeren ze allen om geëxamineerd te worden.

Op 28 december legt Bogerman de Synode de vraag voor of men de Remonstranten zal wegzenden en hun leer uit hun geschriften zal vaststellen. De Synode besluit nog enkele mijlen met deze mannenbroeders te gaan en de volgorde van behandeling nog eens breed toe te lichten. De Remonstranten weigeren echter te antwoorden. Dit herhaalt zich de komende dagen voortdurend.

De commissarissen-politiek garanderen hen de nodige vrijheid om zich te kunnen uiten en de contra-remonstranten aan te vallen, maar ook dat is tevergeefs. De remonstranten willen

Na een uitvoerige bespreking worden de Dordtse leerregels op de 132-ste zitting van 23 april 1619 door iedereen aanvaard!

ook niet antwoorden op een lijst met afwijkende gevoelens, die de moderamenleden uit hun geschriften hebben opgesteld. De buitenlandse afgevaardigden geven tenslotte als hun mening dat de Remonstranten onhandelbaar zijn.

Gaat heen!

Op maandag 14 januari 1619 is het geduld van Bogerman ten einde. 'De Synode heeft zacht met u gehandeld, maar gij zijt, zoals een uitlands theoloog heeft uitgedrukt, met leugens begonnen en geëindigd. Met die lofspraak zullen we u laten gaan. God zal Zijn Woord bewaren en de Synode zegenen. Opdat zij niet langer worden opgehouden, wordt gij heengezonden!'

Met een breed afwijzend handgebaar en verheffing van stem roept Bogerman uit: 'Dimittimini, exite. Ge wordt

weggezonden, gaat heen'. Nu kan het eigenlijke werk beginnen. De synode zet zich aan de bespreking van de vijf bezwaren tegen de gereformeerde leer, die de Remonstranten in het verleden hebben gepubliceerd hebben. In negentien secties wordt het een en ander besproken. Van 7 tot 21 maart geeft elke sectie zijn mening. Daarna begint een commissie met het opstellen van de Leerregels volgens een ontwerp van Bogerman. De leden van de commissie zijn George Carleton, bisschop van Llandaf, Abraham Scultenus, hoogleraar te Heidelberg, Jean Diodati, hoogleraar in het Hebreeuws te

Genève, Johannes Polyander, Waals predikant te Dordrecht, Antonius Walaeus, predikant te Middelburg, Jacobus Trigland, predikant te Amsterdam, de twee assessoren en Bogerman zelf.

Van 25 maart tot 26 april werkt de commissie aan een voorstel voor de Synode. Na een uitvoerige bespreking worden de Dordtse leerregels op de 132-ste zitting van 23 april 1619 door iedereen aanvaard! De Nederlandse kerken zullen voortaan drie belijdenisgeschriften hebben.

(wordt vervolgd)

Waarde, ds. M. Golverdingen

6

Ontwikkelingen in Israël

Hoe moet het verder? Daarover buigt het deputaatschap zich periodiek het hoofd. Moet de Bijbelstudiegroep een Bijbelstudiegroep blijven, of moeten we streven naar gemeentevorming? Hoe moet het dan met de ambten en met de zondag? En met de bediening van de sacramenten? We bidden om licht en wijsheid om de weg te mogen gaan die de Heere wil dat we zullen gaan.

Dat deze bezinning nodig is blijkt wel uit het feit dat vragen in dit opzicht komen uit de deelnemers van de Bijbelstudiegroep zelf. Het is voor een toenemend aantal mensen moeilijk te begrijpen dat de Bijbelstudiegroep een wat los verband is. Sommigen van de bezoekers hebben kerkelijk elders onderdak, maar komen vrijdags om de boodschap te horen die hier gebracht mag worden. Anderen hebben geen kerkelijk onderdak. Waar moeten ze heen? Vele Messiasbelijdende gemeenten zijn erg charismatisch. De Bijbelse boodschap van zonde en genade wordt nauwelijks gehoord. Andere gemeenten zijn erg judaïstisch. Waar moeten de mensen heen? Dit punt gaat steeds zwaarder wegen.

Ook komt regelmatig de vraag of er mogelijkheden zijn het werk uit te breiden. Ook daarvoor denkt het deputaatschap na. Sommige mensen zeggen: Dat kun je wel vergeten, want

de rek is er wel een beetje uit in onze gemeenten. Ik word altijd een beetje boos als ik dat hoor. Ik denk als we –de kinderen uitgezonderd natuurlijk– vandaag allemaal 100 euro zouden geven, er maar weinigen zullen zijn die moeten zeggen: Nu heb ik volgend jaar niet genoeg voor mijn levensonderhoud.

Opdracht

We hebben een blijvende opdracht en roeping om onder de Joden in het land Israël te betuigen dat Jezus de Christus is, de Zaligmaker, de enige Naam. Zoals dat ook onder ons moet. We mogen niet stil zitten. We moeten doen wat onze hand vindt om te doen onder biddend opzien of de Heere en Zijn zegen aan wil verbinden. En dat net als Paulus met een toegenegen hart voor Israël.

Ik noem maar eens weer de bekende uitspraak van Pinchas Lapide, een reeds overleden Joodse geleerde: 'Julie christenen hebben in de loop der eeuwen al het mogelijke geprobeerd om ons, Joden, te bekeren. Met vervolging en dwangdoop; met middeleeuwse godsdienstgesprekken en inquisitie; in de vorige eeuw met Jodenzending, en de laatste tijd ook met oecumenische dialoog. Maar de

enige methode, die jullie eigen apostel Paulus jullie toestaat: het jaloers maken, kijk, dáár zijn jullie nu nog nooit in geslaagd!'

Hoe doe je dat dan? Door te spreken van Hem, Die gekomen is tot het Zijne, maar Hem niet hebben aangenomen. Door te laten zien wat christelijk leven is. Daarom is ook de diaconale taak van het deputaatschap zo nodig.

Maar God heeft toch geen mensen nodig om Zijn beloften aan Israël te vervullen? Nee, dat is waar. De Heere heeft geen mensen nodig. Maar Hij wil wel mensen gebruiken als middel in Zijn hand om Zijn Koninkrijk te doen komen. De Heere werkt middelrijk. Dat wist Paulus ook. Het was ook zijn begeerte om de Enige Naam tot zaligheid te verkondigen, eerst de Jood en ook de Griek.

Het afstand nemen van de vervangingsleer betekent niet dat we onze roeping ten aanzien van Israël zouden moeten verzaken met het argument dat God Zelf wel voor de verwerkelijking van Zijn beloften zal zorgen. Nee, juist het feit, dat zij beminden blijven om der vaderen wil, moet ons bezetten met een hartelijke bewogenheid over het heil van de Joden.

Paulus wenste wel van Christus verbannen te zijn voor zijn broederen, die zijn maagschap zijn naar het vlees. Hun toestand was hem een grote droefheid en een gedurige smart (Rom. 9:2,3). Zeker, God heeft hen gegeven een geest van een diepe slaap en ogen om niet te zien, en oren om niet te horen, tot op de huidige dag (Rom.11:8), maar Zijn welbehagen gaat naar hen uit, om de eed die Hij de vaderen gezworen heeft.

Het gebed 'Heere, wat wilt Gij dat ik doen zal?' mag daarbij niet ontbreken. Boston zegt in een preek over Zacharia 12:12: 'Laat de bekering der Joden een onderwerp in onze gebeden zijn. Dat we voor de bekering der Joden de genadetroon mogen aanlopen als een waterstroom. Hebt u enige liefde voor de kerk en voor het werk der reformatie van de wereld? Hebt u een begeerte dat er een grote reformatie in de kerk zal komen, en het leven dat nu tot stilstand is gekomen, weer mag bloeien, een kerk die nu in groot verval is? Bidt dan om de bekering der Joden...!'

Capelle a/d IJssel, ds. W. Silfhout

Andrew Gray

Kostelijke schatten heeft de Heere ons willen nalaten in werken van de Puriteinen in Engeland. Schatten die het waard zijn niet als museumstukken behandeld te worden, maar met aandacht bestudeerd en gelezen te worden.

Toch zijn het niet alleen Engelse Puriteinen, maar ook Schotse Presbyteriaanen die in ons land grote bekendheid hebben gekregen. Ze werden geliefd bij Gods kinderen die door vertalingen tot hun werken toegang kregen. *Oud Goud* is zo van over de Noordzee ook in ons land voor velen tot zegen geweest. Een van deze Schotse schrijvers was Andrew Gray, die maar zo kort in Gods Kerk heeft mogen dienen.

Jeugd en studie

Het was een groot gezin waarin Andrew in 1633 geboren werd. Als elfde kind uit een gezin van 21 kinderen kwam hij ter wereld in Lawn Market, Edinburgh. Zijn ouders waren Sir William of Pittendrum, een koopman en vurig verdediger van het koningshuis, en Egidia Smyth.

Ongetwijfeld was de jonge Andrew een zeer begaafd kind. Met ijver legde hij zich toe op de studie, zodat hij al vroeg aan de universiteiten van St. Andrew en Edinburgh de theologische studie kon beginnen. Hij wist zich als opgroeiende jongen al geroepen tot de dienst in Gods wijngaard.

In zijn kinderjaren had hij al praktijkonderwijs op de hemelse Academie mogen genieten. Beschamend en ontdekkend onderwijs ook. Zelf vertelde hij erover dat hij op zekere dag, toen hij op weg was van Edinburgh naar Leith, een arme bedelaar in het veld zag, die, achter een grote steen, zijn hart uitstortte in gebed. Diep kwam Andrew onder de indruk van de ernst en vurigheid van wat hij daar hoorde. Hij zei bij zichzelf: 'Daar is nu een ellendig schepsel, in een berooide toestand. En ik die alles heb wat ik nodig heb, ben een ondankbaar mens die nooit zo'n erkenning van onverdiende weldaden geuit heeft als die arme bedelaar'.

God maakte de jonge Andrew echter zelf bedelaar die van gegeven goed, van genade, leven moest. Voor zulke bedelaars die door onderwijs van de hemel steeds armer worden, is Christus dierbaar. Hij Die arm wilde worden daar Hij rijk was, opdat door Zijn armoede velen rijk zouden worden.

In 1651 studeerde hij af. Als 19-jarige werd hij kandidaat tot de heilige dienst en beroepbaar gesteld.

Ambtelijke loopbaan

Het is geen wonder dat sommigen bezwaren hadden tegen het bevestigen van zo'n jonge predikant. Toch kon Gray op 3 november 1653 in de Outer High Kirk in Glasgow tot zijn dienstwerk worden ingeleid. Bezwaren die aanvankelijk geuit waren tegen de leeftijd van de jonge dienaar werden al spoedig weggenomen. Immers de Heere gaf getuigenis aan Zijn eigen werk, aangezien Gray van een zeer getrouwe ambtsvervulling blijk gaf. Van heinde en ver kwam men om te luisteren naar de boodschap van zijn Zender die de jonge dienaar brengen mocht.

God maakte de jonge Andrew echter zelf bedelaar die van gegeven goed, van genade, leven moest. Voor zulke bedelaars die door onderwijs van de hemel steeds armer worden, is Christus dierbaar.

En al was hij nog erg jong, zijn kennis van de bevinding van een christen was groot. Hij kende de vreugden, de strijd, de uitreddingen en de hinderpalen, de verzoeken en verleidingen, de nederlagen en de overwinningen van het leven van de ware pelgrim. Van het leven van hen die in zichzelf nooit boven de bedelstand uitkomen zullen. Zo mocht hij ook voor anderen, vaak veel ouder dan hij zelf, tot een leidsman zijn.

Van Gray is gezegd dat hij een eenvoudige preek zo helder kon maken dat een geleerd gehoor zich erin verlustigde, terwijl hij tegelijkertijd zich zo duidelijk en eenvoudig uitdrukte, dat de minst begaafde hem begrijpen kon.

Als hij sprak tot de onbekeerden, zegt een tijdgenoot van hem, wist hij de bedreigingen door God zo op de consciënties van zijn hoorders te binden, 'dat hij dikwijls de haren van hun hoofd te berge deed rijzen'. Anderzijds kon hij de noodzakelijkheid, gepastheid en beminlijkheid van zijn Koning ook zo heerlijk aanprijzen dat zij die Hem werkelijk liefhadden, hem met verwondering en blijdschap beluisterd zullen hebben.

Het licht van deze lamp heeft maar kort mogen schijnen. Toen hij nog maar 22 was, uitte hij de wens dat hij zijn Meester in heerlijkheid spoedig zou mogen ontmoeten. Die wens heeft de Heere hem gegeven. Slechts enige maanden later, na een kort ziekbed, mocht hij de reisstaf neerleggen en ingaan in heerlijkheid om zijn Koning zonder zonde en gebrek te dienen en Hem alle eer te geven. Hij was slechts ruim twee jaar predikant geweest. Zijn godvrezende vrouw, Rachel Baille (die later de bekende George Hutcheson huwde), en twee kinderen (Robert, die ook spoedig stierf, en Rachel) bleven achter.

Een grote lege plaats was er gekomen in het gezin, maar ook in de kerken van Schotland, waar Gray zo'n belangrijke plaats ingenomen had.

Ootmoed

Het is een grote genade klein te blijven onder grote bemoeienissen en gaven die de Heere uit genade verleent. Een veertje heeft nog wind nodig om de hoogte in te gaan, maar een zondig menskind, zoals Gods kind hier toch blijft, gaat vanzelf wel de hoogte in, als de Heere het tenminste niet verhindert.

Een voorbeeld van echte ootmoed zien we in het volgende bekende voorval in het leven van twee nog jonge predikanten. De ene was James Durham, de andere Andrew Gray. Beiden waren op weg naar de kerk waar ze preken zouden. Durham zag wel dat een grote menigte op weg was naar het kerkgebouw waar Gray zou preken, terwijl er maar weinigen richting zijn kerkgebouw gingen. Hij zei: 'Broeder, ik zie wel dat u heden een propvolle kerk zult hebben'. Waarop zijn jonge broeder antwoordde: 'Zeker, broeder, ze zijn wel dwaas om bij u

weg te blijven en bij mij te komen'. Durham antwoordde: 'Nee, waarde broeder, want niemand kan zoveel eer en voorspoed in zijn bediening hebben, tenzij het hem van de hemel gegeven wordt. Ik verblijd mij dat Christus gepredikt wordt en dat Zijn koninkrijk en zaak veld winnen, want ik ben tevreden iets te zijn, of niet te zijn, opdat Christus alles in allen zijn moge'. Het was zijn grootste vreugde, dat Christus verheerlijkt werd en dat Zijn koninkrijk komen zou.

De preken van Gray

Al heeft deze brandende kaars maar heel kort zijn licht mogen verspreiden, nu, zoveel jaren later, mogen de preken van Gray onder ons nog gelezen worden. De meeste werden namelijk stenografisch door een student opgetekend, en later verbeterd door andere achtergebleven aantekeningen, onder meer die in het bezit van zijn vrouw. En zo werden zijn preken niet alleen bekend in Engeland, Schotland en Noord-Amerika, maar door vertaling ook in ons land.

Ze werden niet alleen bekend, maar ook geliefd. Ernstig waarschuwend, liefelijk nodigend, aandringend en oproepend tot bekering en geloof, heeft Gray klaagliederen gezongen en op de fluit gespeeld. De vraag is maar of er bij de klaagliederen geweend is, en of er bij het op de fluit spelen gedanst is. Met andere woorden, of er een hartelijke erkenning van schuld met droefheid over de zonde geweest is. Maar ook een hartelijke vreugde in God door Christus toen Hij in Zijn schoonheid verkondigd werd.

Aanvankelijk werden de vertaalde preken gebundeld onder titel "Al de werken". Deze bevat de volgende preken-series:

- De verborgenheid des geloofs ontsloten
- Grote en dierbare beloften
- Bestuur en aansporing tot waarneming van de plicht van het gebed
- De geestelijke strijd en de geestelijke vergenoeging
- Elf predikatiën op Avondmaalstijden

Later werden er nog meer prekenbundels uitgegeven, omdat er toch nog meer van zijn schriftelijke nalatenschap bewaard gebleven bleek te zijn. We noemen ze:

- De overste Leidsman
- De Roos van Saron
- Wakende aan zijn poorten
- Uitnemende openbaringen
- De christen in volle wapenrusting
- Driemaal gebeden

Gray geeft de mens geen rust buiten Christus. Alleen in Hem is er behoudenis, niet in overtuigingen, tranen of bemoedigingen, al zullen ze zeker niet gemist worden. Hij alleen is de Rotssteen Wiens werk volkomen is.

Gelukkig wie buiten de vrijstad Christus daarom geen rust kan vinden en naar Hem uitgedreven wordt. Hij ontvangt zondaars en eet met hen. Zijn schoonheid, hoog te loven, gaat immers al het schoon van mensen ver te boven. Die schoonheid wordt geopenbaard aan mensen die hun eigen walgelijkheid en vuilheid hebben leren kennen. Die op de bede-

laarschool blijven zullen, zolang ze hier op aarde zijn. Maar die ook, door Hem bediend, hier vruchten mogen dragen. Vruchten van geloof en bekering waardig. De vrucht van ootmoed ook en verwondering.

Ze zullen dan ook zo van harte de Koning loven omdat Hij het gedaan heeft. Hij alleen is waardig te ontvangen alle eer en lof en dankzegging voor Zijn uitnemende liefde. Wie daar iets van ervaren heeft, zal met verwondering Zijn Naam vermelden.

Staphorst,

ds. C. Vogelaar

KERKNIEUWS

■ BEROEPINGSWERK BEROEPEN

Te Berkenwoude:

ds. W. Visscher te Amersfoort;

Te Brakel:

ds. B.J. van Boven te De Valk-Wekerom;

Te Doetinchem:

ds. W. Visschier te Amersfoort;

Te Oosterend:

ds. C.A. van Dieren te Rijssen-Noord;

Te Rilland-Bath:

ds. M. Karens te Werkendam;

Te Rotterdam-Zuidwijk:

ds. C.G. Vreugdenhil te Vlissingen;

Te Utrecht: ds. L. Terlouw te Barendrecht;

Te Westzaan: ds. D. de Wit te Rijssen-West.

■ BEDANKT:

Voor Ermelo: ds. A. Schot te Nunspeet;

Voor Oudemirdum:

ds. M. Karens te Werkendam.

■ PASTORIEZORGEN

Zaterdag 13 maart mocht ds. P. Melis thuiskomen uit het ziekenhuis. In de week daaraan voorafgaand werd hij geopereerd aan zijn halsslagader. Deze behandeling was niet zonder risico, maar de Heere heeft willen doorhelpen. Het is groot dat de Heere aan onze geliefde broeder wilde gedenken. Hij geve ook in het toekomstige wat nodig is, ook om de ambtelijke dienst weer te kunnen vervullen. De Heere gedenke onze broeder met degenen die hem lief zijn.

ds. C. Neele

■ MUTATIE KERKELIJK JAARBOEK

Pag. 205, gemeente HOOGVLIET.

Scriba is nu: J.L.W. van der Gaag, Ruitwa-

gen 177, 3192 DE Hoogvliet, tel. 010-472 32 57, e-mail: jlwvanderGaag@klijksafe.nl

■ VERSLAG VERGADERING CLASSIS RIJSSSEN 5 FEBR. 2010, NOORDERKERK RIJSSSEN

Namens de roepende kerk van Deventer opent ds. K. Boeder de vergadering op de gebruikelijke wijze.

Het moderamen wordt als volgt samengesteld: preses: ds. A. Schreuder, assessoren: ds. K. Boeder en ds. C.A. van Dieren, 1^e scriba: oud. K.H. de Heer, 2^e scriba: oud. F. van Toor, quaestor: oud. E.J. Voortman.

Ingekomen stukken. Op uitnodiging van de GS-commissie Huwelijksbevestiging en Echtscheiding zal in de komende periode een ambtsdragerconferentie belegd worden in Rijssen. Op verzoek van de stichting Financiële Hulpverlening aan Instellingen in de PS Oost zal br. A.C. Kooijman bij de P.S. Oost worden voorgedragen voor herbenoeming.

Rapporten. Twee conceptinstructies voor de komende P.S. Oost worden goedgekeurd. De eerste betreft de vraag of het dienstig is te komen tot het schrijven van een (nieuwe) catechisatiemethode om de leer, zoals verwoord in de Heidelberger Catechismus, en geordend in bijvoorbeeld het vragenboekje van ds. A. Hellenbroek in deze tijd zo dicht mogelijk bij onze jonge mensen te brengen. De andere instructie betreft het instellen van een mentorschap voor beginnende predikanten.

Rijssen Noord vraagt naar de mogelijkheid om te komen tot het oprichten van eigen voorzieningen voor kinderen met ernstige gedragsproblematiek en/of psychische nood. Dit punt zal worden door-

gestuurd naar de P.S. Oost. Er zal hierover ook contact gelegd worden met het deputaatschap DMZ.

Er is een uitgebreid rapport van de Raad van Advies van de verzorgingshuizen (SVRO). Gesproken wordt over de mogelijke wijze waarop in de toekomst de betrokkenheid en inbreng vanuit de achterban het beste vorm kan krijgen. Gepleit wordt voor enerzijds een nauwere band tussen classis en classis-voorziening, en anderzijds een landelijke lijn via het deputaatschap DMZ. Gewezen wordt op de huidige constructie van de PS-Zuid.

Het rapport van de evangelisatiepost te Emmen wordt met instemming voor kennisgeving aangenomen. De Gereformeerde Gemeente van Wierden rapporteert haar zorgen ten aanzien de vervulling der ambten. De classis geeft aan dat dit allereerst een zaak is van de consulent die zich kan laten bijstaan.

In verband met de komende vergadering van de Particuliere Synode Oost op 20 mei 2010 te Barneveld worden de volgende afgevaardigden gekozen: als primi de predikanten ds. K. Boeder ds. C.A. van Dieën, ds. A. Schreuder en ds. D. de Wit en de ouderlingen J. van Garderen, K.H. de Heer, F. van Toor en E.J. Voortman. Als secundi worden gekozen: Z. Klaasse, H. van der Goot, M. de Olde, D. Ebbers en J.W. Rietman. Door het vertrek van br. J. Harbers uit de Raad van Advies SVRO is een vacature ontstaan. Op voorstel wordt de huidige secundus, ouderling E.J. Voortman benoemd als primus. De vergadering wijst de gemeente van Doetinchem aan om de classis bijeen te roepen op vrijdag 24 september in de Noorderkerk te Rijssen. Op verzoek van de voorzitter eindigt ouderling S.C. Bos van de roepende kerk van Deventer.

F. van Toor, tweede scriba

■ VERSLAG VERGADERING CLASSIS BARNEVELD 19 FEBRUARI 2010

Namens de roepende kerk, de gemeente Kootwijkerbroek, opent ds. G. Beens de vergadering. Hij laat zingen Psalm 65 vers 3 en 6, leest Hebréeën 7 vers 1-10 en gaat voor in gebed. Allereerst staat de tijdelijke preses stil bij het aanstaande vertrek van ds. C. Hogchem uit de classis Barneveld. Het is zijn hartelijke wens dat de Heere de bediening in Genemuiden wil zegenen en dat Zijn Koninkrijk erdoor mag worden uitgebreid. Verder wordt gememoreerd dat in de gemeente Elspeet oud-ouderling C. Kayim is overleden op de leeftijd van 69 jaar. Ouderling Kayim diende de gemeente van Elspeet van 1981 – 2004. De Heere gedenke de familie en ondersteune van onder eeuwige armen. Vervolgens staat de tijdelijke preses stil bij het

■ BOEKENNIEUWS

**"De Bron des levens",
door ds. J. Schipper; uitg. Den Hertog,
Houten; ISBN 978 90 331 2251 4;
164 pag., € 13,90.**

Van de hand van onze geliefde vriend en broeder, ds. J. Schipper, verscheen een bundel met 52 meditaties, bedoeld ter weekafsluiting op zaterdagavond. De titel "De Bron des levens" geeft direct aan om Wie het gaat: om God in Christus. Hem te kennen is het eeuwige leven (Joh. 17:3). Welnu, daar wijst de auteur in elke meditatie op. Met minder kan het niet. Daarom spreken alle overdenkingen telkens van zonde en genade, van dood en leven, van Adam en Christus, zoals we dat gewend zijn van de schrijver.

De titel is ontleend aan het thema van de meditatie over Psalm 36:10: 'Bij U is de fontein des levens'. Hoe overvloedig - altijd open en vol - is die Fontein en Bron voor een dorstig volk. Separerend merkt ds. Schipper op: 'O, de ware droef-

heid over de zonde zal de ontdekte zondaar naar Christus voeren. Alle algemene overtuigingen en alle Ezaustranen laten de mens buiten die Fontein. Maar de ware bedroefden leren het uitroepen: 'Geef mij Jezus of ik sterf, buiten Jezus is geen leven, maar een eeuwig zielsverderf'. En waar het water van deze Fontein komt, moet de dood wijken".

Niet alleen over water, maar ook over vuur wordt gehandeld in deze bundel, bijvoorbeeld in de meditatie over 1 Thess. 5:19: 'Blust de Geest niet uit'. De auteur wijst op de 'uitslaande brand' op de Pinksterdag, waarop wind en vuur zich mengden. 'De vuurhaard ligt in de hemel. De aard van het vuur is Gods liefde van eeuwigheid'. Maar hoe kan het vuur -de werking van Gods Geest- toch uitgeblust worden in het hart van Gods kinderen, als aardsgezindheid en zorgvuldigheden het leven zo innemen, waarbij het gebedsleven zo traag wordt, en de binnenkamer onbezet. Daartegen waarschuwt de apostel Gods gemeente, want hoe doodarm is het leven zonder de werkingen des Geestes. Van harte aanbevolen.

Tholen,

ds. C. de Jongste

voorgelezen Schriftgedeelte, in het bijzonder bij Hebréeën 7 vers 1: *'Want deze Melchizedek was koning van Salem, een priester des allerhoogsten Gods, die Abraham tegemoetging als hij wederkeerde van het slaan der koningen, en hem zegende.'*

Het moderamen wordt als volgt samengesteld: preses ds. G. van Manen, assessoren ds. G. Beens en ds. F. Mulder, K. Karels, scriba en J.M. van Koeveringe, quaestor.

Naar aanleiding van de notulen wordt afgesproken dat met de commissie van de Generale Synode die zich bezig heeft gehouden met de huwelijks- en echtscheidingsproblematiek een ambtsdragerbijeenkomst voor de classis zal worden geregeld.

Van de gemeente in Ede is een uitvoerig schrijven ingekomen. Na veel en lang onderzoek van verschillende mogelijkheden ziet de kerkenraad geen andere mogelijkheid dan tot nieuwbouw over te gaan. De gemeente heeft zich hierachter gesteld. De burgerlijke gemeente is recent gekomen met de mogelijkheid een stuk grond te kopen op een aantrekkelijke locatie. Aan de classis wordt toestemming gevraagd deze grond te kopen. Omdat in de komende jaren nog veel nieuwbouw in Ede zal plaatsvinden, zal de nieuw te bouwen kerk op de groei van de gemeente moeten worden gebouwd. Voor de eerste jaren betekent dit een extra zware last, omdat de gezinnen waarvoor gebouwd wordt er nog niet zijn om bij te dragen.

Het gaat om een berekend tekort voor de eerste vijf jaar in totaal € 400.000,-. Dit is reden dat de gemeente Ede een dringend beroep doet op de classis om voor een periode van vijf jaar de financiële zorgen van de jonge gemeente mee te dragen. Het Deputaatschap Kerkelijk Grootboek en de Sectie Hulpverlening Kerkbouw van het Deputaatschap Algemene Kerkelijke Zaken, die inmiddels al enige tijd bij de plannen betrokken zijn, hebben ten aanzien van de financiering gedaan wat redelijkerwijs mogelijk was. In de uitvoerige bespreking die volgt merken enkele afgevaardigden op in de stukken de gunst des Heeren te lezen over de jonge gemeente van Ede. Ook de afgevaardigden van de kerkenraad van Ede geven aan in de ontwikkeling van de gemeente tot nu toe de kennelijke gunst des Heeren te mogen zien en ervaren. Daartegenover wordt van verschillende zijden opgemerkt dat er thans teveel onduidelijkheden zijn om nu een gefundeerde beslissing te nemen. Ook is het geen juiste gedachtegang om de classis toestemming te vragen om de grond te kopen. De verantwoordelijkheid daarvoor ligt geheel bij de kerkenraad van Ede. Niettemin spreekt de classis uit de gemeente van Ede te willen ondersteunen. Zegt de Heere niet Zelf in Zijn Woord: *'Draagt elkanders lasten, en vervult alzo de wet van Christus '(Gal. 6 vers 2).* De kerkenraad krijgt toestemming de gemeenten binnen en buiten de classis Barneveld te

benaderen met het verzoek om financiële ondersteuning.

De afvaardiging naar de Particuliere Synode de Oost, die op donderdag 20 mei 2010 te Barneveld-Centrum gehouden zal worden, is als volgt. Primi predikanten: ds. G. Beens, ds. B.J. van Boven, ds. G. van Manen en ds. F. Mulder. Secundi predikanten: ds. A. Verschuure, ds. G. Bredeweg en ds. G. Mouw. Primi ouderlingen: A.C. Duifhuizen, K. Karels, C. Rene en, H.A. Soetendaal. Secundi ouderlingen: A. van de Kieft, J.M. van Koevinge, P. Eikelboom en G. van den Berg. Door de preses wordt stilgestaan bij het aanstaande vertrek van ds. C. Hogchem uit de gemeente Barneveld-Centrum. Met hartelijke woorden refereert de preses aan het verblijf in de classis Barneveld vanaf december 1997. De benodigde documenten zijn ter vergadering aanwezig, zodat de acte van ontslag uit de classis kan worden gegeven. Vervolgens spreekt ds. Hogchem nog enkele woorden over de weg die de Heere gehouden heeft en houdt. Hij dankt

ook voor de steun die ondervonden mocht worden en voor het meeleven, zeker ook in deze tijd. De scheidende predikant wordt nog toegezongen Psalm 134 vers 3. Het afscheid van ds. Hogchem van de gemeente Barneveld-Centrum is agesteld op woensdag 14 april. Bevestiging en intrede in Genemuiden zullen plaatsvinden op woensdag 28 april 2010.

De volgende classisvergadering zal worden samengeroepen door de gemeente Nijkerk. Deze vergadering wordt vastgesteld op 4 juni. Indien deze vergadering geen doorgang vindt zal de volgende vergadering zijn 10 september 2010.

Nadat door de preses nog enkele hartelijke woorden zijn gesproken wordt aan de afgevaardigde van de roepende kerk Kootwijkerbroek, ouderling P.N. Ouwendorp, gevraagd met gebed te eindigen. Hij geeft eerst op te zingen Psalm 68 vers 15. Daarop sluit de preses de vergadering.

K. Karels, scriba

te Gouda, Nieuwe Gouwe Oostzijde

Maaltijd: 18:30 uur (Inloop: 18:00 uur)

Aanvang: 19:30 uur

Informatie: www.jbgb.nl/zin-in

■ DISTRICTSAVOND ZUID-OOST +16

Op **zaterdag 10 april**, aanvang 19.30 uur, in de kerk van de Geref. Gemeente te Werkendam, Sigmondstraat 47. Spreker dhr. Den Hertog over: Gods liefde tot 'echte' zondaren, gevangenezorg

■ FIETST- EN AUTOTOCHT DOOR DE BOLLENSTREEK

Zaterdag 17 april wordt de jaarlijkse fiets- en autotocht door de Bollenstreek georganiseerd. De opbrengst daarvan is voor de Zending Geref. Gemeenten ter ondersteuning van studenten van de bijbelschool in Pass Valley, een middelbare school met nadruk op theologische vakken in Indonesië. De studenten krijgen iedere maand een klein bedrag om eten te kopen en schoolgeld te betalen. Zelf moeten ze ook een bijdrage leveren aan het schoolgeld.

De lengte van de fietstochten is 20 of 40 km met de fiets, van de autotocht 60 km. Onderweg kunt u een warme lunch en drinken kopen. Op de lunchplaats (Vennestraat 30, Lisse) verkoopt zendingsvereniging Febé uit Lisse verschillende artikelen. Voor de kinderen is er een grabbelton en een springkussen.

Inschrijven: 9.00-11.30 uur. Verenigingsgebouw Geref. Gemeente, Crocussenstraat 2a, Lisse. Reserveren fietsen vóór 10 april. Inschrijfkosten: volwassenen € 5,- p.p., kinderen tot 12 jaar: € 2,50 p.p., gezin: € 12,50. Voor inlichtingen: C.A. Wouters, 06 53793794 of A. Reijkerkerk 06 10329827.

■ OPROEP VOOR P.R.O. 19+

Voor P.R.O.-jongeren van 19 jaar en ouder zijn er deze zomer nog enkele plaatsen vrij in de vakantieweken, die door de Commissie Vakantieweken Gehandicaptten voor hen worden georganiseerd op de Veluwe in Putten (van 10 t/m 17 juli) en in Zeeland in Brijdorpe/Scharendijke (van 30 juli t/m 6 augustus). De kosten van deze week zijn € 355,-. Heb je interesse in zo'n fijne vakantie met jongeren in eigen sfeer? Meld je dan zo spoedig mogelijk aan bij mev. J.M. Mudde-van den Berg, tel. 0182 - 343 029 of jmmuddevdberg@kliksafe.nl

■ ALGEMENE LEDEN- VERGADERING VGS

Jaarlijkse ledenvergadering van de Vereniging voor Gereformeerd Schoolonderwijs (VGS) op **zaterdag 10 april** in

BERICHTEN

■ PAAS)ZANGBIJEENKOMSTEN Barneveld

Op **zaterdag 3 april**, aanvang 20.00 uur, in de Bethelkerk te Barneveld, Groen van Prinstererlaan 2. Deze avond staat in het teken van Goede Vrijdag en Pasen. Met medewerking van o.a. jongerenkoor Heman uit Capelle a/d IJssel en Bert Roest, orgel. Appelwoord: dhr. C.W. van Haaften, algemeen voorlichter Deputaatschap voor Evangelisatie van de Geref. Gemeenten. Collecte t.b.v. genoemd deputaatschap.

Haarlem

Landelijke Psalmzangdag op **zaterdag 10 april**, van 13.30 tot rond 16.30 uur, in de Grote of St. Bavokerk te Haarlem. Thema 'Uw huis en tempelzangen'. Ds. G.J. van Aalst zal de psalmen van een toelichting voorzien.

Twee collecten voor dekking onkosten. Parkeertip: parkeergarages Appelaar, Raaks en Kamp. Voor meer info: www.psalmezangdag.nl.

Klaaswaal

Op **zaterdag 3 april**, aanvang 19.30 uur, in de kerk van de Geref. Gemeente te Klaaswaal, met medewerking van o.a. kinderkoor "Hosanna" uit Dordrecht, het mannenkoor "Rehoboth" uit Klaaswaal en Arjan Kuiper, orgel.

Meditatie door ds. A.A. Brugge. Collecte t.b.v. Zending Geref. Gemeenten.

Nunspeet

Op **zaterdag 3 april**, aanvang 19.30 uur, in de dorpskerk in Nunspeet, met medewerking van o.a. gemengd koor "Jubilate Deo" uit Nunspeet, mannenkoor "Jubilate Deo" uit Apeldoorn, en Mark Gerritsen en Jan v.d. Poel, organisten. Meditatie door ds. A.Schot. Collecte t.b.v. Deputaatschap Bijbelverspreiding Ger. Gemeenten.

Woerden

Op **zaterdag 3 april**, aanvang 20.00 uur, in de Bethlehemkerk te Woerden, Oude landseweg 50. Deze Passie- en Paasavond staat in het teken van Psalm 130. Met medewerking van o.a. gemengd koor 'Preludium' en Arjen J.A. Uitbeijerse, organist. Leiding en meditatie: ds. W. Harinck. Collecte voor bestrijding onkosten.

■ ZIN-IN +21 BIJEENKOMST

Waarover: 'Je werk of je leven'

Wanneer: **Zaterdag 27 maart 2010**

Wie: Lezing door L.N. Rottier en workshops door o.a. C. van Bommel en A. Schaddelee (RMU)

Waar: Kerkgebouw Geref. Gemeen-

het Hervormd Centrum, Talmastraat 9 te Hardinxveld-Giessendam. Aanvang: 9.00 uur. Sluiting: circa 12.30 uur. De staatssecretaris van OCW, mw. J.M. van Bijsterveldt zal spreken over "De toekomst van het bijzonder/reformatorisch onderwijs". Dr. W. Fieret, lid college van bestuur van het Van Lodenstein College en het Hoornbeek College zal hierop een reac-

tie geven en ook deel uitmaken van het forum. Bezinnend slotwoord door het bestuurslid ds. J.P. Boiten.

Ook belangstellende onderwijsgeven- den en anderen die bij het onderwijs zijn betrokken, zijn hartelijk welkom.

Het bestuur,

ds. P. Mulder, voorzitter

mr. J. Verhoeven, secretaris.

18.30 uur ds. Schreuder en 14.30 uur lees- dienst; Rilland-Bath 14.00 uur ds. Hakvoort; Rotterdam-Alexanderpolder 10.00 (H.A.) en 15.30 uur ds. P. Mulder; Rotterdam-Cen- trum 10.00 en 16.30 uur ds. Verweij; Rotter- dam-IJsselmonde 18.00 uur stud. G.W.S. Mulder; Rotterdam-Zuidwijk 14.30 uur ds. Van der Net; Scherpenisse 9.30, 14.00 en 18.30 uur leesdienst; Scherpenzeel 10.00 (H.D.) en 18.30 uur ds. Verschuure; Scheve- ningen 10.00 uur ds. Paul en 16.30 uur ds. Kattenberg; Sint Annaland 9.30 en 18.00 uur stud. Visser; Sliedrecht (Middeldiep- straat 31) 12.30 en 19.30 uur leesdienst; Soest 9.30 uur ds. Driessen en 15.00 uur ds. Labee; Spijkenisse 10.00 en 15.30 uur stud. G.W.S. Mulder; Terneuzen 10.00 en 18.00 uur ds. Brugge; Terwolde-De Vecht 9.30 en 14.30 uur leesdienst; Tholen 10.00 en 18.30 uur ds. De Heer; Tricht-Geldermalsen 10.00 en 18.30 uur ds. Labee; Uddel 10.00 en 18.30 uur leesdienst; Urk 10.00 en 17.00 uur leesdienst; Utrecht 16.30 uur ds. Dries- sen ; Veen 9.30 en 18.00 uur leesdienst; Veenendaal 9.30 en 16.30 uur ds. Golver- dingen; Vlaardingen 19.00 uur ds. Silfhout; Vlissingen 9.30 uur leesdienst en 16.00 uur ds. Vreugdenhil; Waarde 9.30, 14.00 en 18.00 uur leesdienst; Wageningen 10.00 en 18.30 uur ds. F. Mulder; Werkendam 10.00 en 18.00 uur leesdienst; Wierden 9.30 (H.A.) en 19.30 uur ds. Van Dieren; Woerden 10.00 (H.A.) en 18.30 uur ds. W. Harinck; Wolphaartsdijk 9.30 uur ds. C. Harinck en 18.30 uur ds. Moens; Yerseke 9.30, 14.00 en 18.00 uur leesdienst; Zeist 10.00 en 18.30 uur ds. Van Eckeveld; Zoetermeer 16.30 uur ds. Paul; Zwijndrecht 9.30 en 16.30 uur ds. De Waard; Zwolle 9.30 en 19.00 uur lees- dienst.

KERKDIENTEN

■ ZONDAG 28 MAART 2010

Aagtekerke 9.30, 14.30 en 19.00 uur lees- dienst; Aalst 9.00 (H.A.) en 14.30 uur ds. Melis; Alblasterdam 9.30 en 16.30 uur ds. B. van der Heiden; Alphen a/d Rijn 18.30 uur ds. Heijkamp; Amersfoort 9.30 en 16.30 uur ds. Visscher; Apeldoorn 10.00 uur ds. Tuinier en 15.00 uur (H.D.) ds. De Wit; Arnhem 10.00 uur ds. Kleppe en 15.30 uur ds. W.J. Karels; Barendrecht 10.00 en 16.30 uur leesdienst; Barneveld-Centrum 9.30 en 19.00 uur ds. Hogchem; Barneveld-Zuid 9.30 en 19.00 uur ds. Bredeweg; Benthui- zen 9.30 en 18.00 uur ds. A.B. van der Hei- den; Berkenwoude 10.00 (H.A.) en 19.00 uur ds. Clements; Bodegraven 10.00 uur ds. Van Gelder; Borssele 9.30 en 18.00 uur ds. Boogaard; Breda 10.00 en 15.00 uur stud. Baaijens; Capelle a/d IJssel-Middelwate- ring 10.00 en 16.30 uur (H.D.) ds. Silfhout; Capelle a/d IJssel-West 10.00 uur ds. Moer- kerken en 17.30 uur ds. P. Mulder; De Valk- Wekerom 9.30 en 19.00 uur leesdienst; Delft 15.15 uur ds. A.B. van der Heiden; Deventer 10.00 (H.A.) en 15.00 uur ds. Boe- der; Dinteloord 15.00 uur ds. De Heer; Dirksland 10.00 en 18.00 uur ds. Schipper; Doetinchem 15.00 uur ds. Tuinier; Dor- drecht 10.00 en 17.00 uur leesdienst; Ede (Nieuwe Kerk, Verl. Maanderweg 33) 12.30 uur ds. Tuinier en 19.00 uur ds. Van Gelder; Elspeet 10.00 en 18.30 uur leesdienst; Emmeloord 18.00 uur ds. Kleppe; Enkhui- zen 10.00 en 16.00 uur leesdienst; Ensche- de 10.00 uur ds. J. Karels en 15.00 uur ds. Schreuder; Enter 15.00 uur ds. J. Karels; Ermelo 9.30 (H.A.) en 18.30 uur ds. Van Manen; Goes 9.30, 14.00 en 18.00 uur lees- dienst; Gorinchem 10.00 en 16.00 uur ds. L. Blok; Gouda 9.30 en 16.30 uur leesdienst; Goudswaard 18.00 uur ds. Terlouw; 's-Gra- venpolder 9.30 en 18.00 uur ds. Hakvoort en 14.00 uur leesdienst; 's-Gravensande 9.30 en 15.30 uur leesdienst; Haamstede 10.00 uur ds. Vreugdenhil; Hardinxveld- Giessendam 9.30 en 19.30 uur leesdienst; Hendrik-Ido-Ambacht 10.00 en 16.30 uur leesdienst; Hilversum 10.00 en 16.00 uur

ds. Van Krimpen; Hoogeveen 19.00 uur ds. Van Belzen; Hoogvliet 10.00 (H.A.) en 16.00 uur ds. Terlouw; Houten 11.00 en 17.00 uur ds. Van der Net; Kapelle-Biezeling 9.30, 14.00 en 18.00 uur leesdienst; Klaaswaal 9.30 en 18.00 uur ds. Van Aalst; Kootwijker- broek 10.00 en 19.00 uur ds. Beens; Krab- bendijke 14.00 uur ds. Meeuse; Krimpen a/d IJssel 9.30 en 16.30 uur leesdienst; Krui- ningen 9.30 en 18.00 uur ds. Hoogerland en 14.00 uur leesdienst; Leerdam 10.00 en 18.00 uur ds. Karens; Leiderdorp 18.30 uur ds. Van Rijswijk; Lelystad 9.30 uur ds. Kat- tenberg; Lisse 10.00 en 16.00 uur ds. Neele; Marknesse 9.30 (H.A.) en 14.30 uur ds. Van Belzen; Meliskerke 9.30 en 14.30 uur ds. Moens; Melissant 10.00 (H.A.) en 18.00 uur ds. Gunst; Middelburg-Centrum 9.30, 14.00 en 18.30 uur leesdienst; Middelburg-Zuid 9.30 uur en 18.30 uur ds. Tanis en 14.00 uur leesdienst; Middelharnis 14.30 uur ds. Schipper; Mijdrecht 15.00 uur ds. Heij- kamp; Moerkapelle 18.30 uur ds. Joosse (doventolk); Naaldwijk 9.30 (H.A.) en 16.00 uur ds. Van Rijswijk; Nieuw Beijerland 9.30 en 18.00 uur ds. Vermeij; Nieuwdorp 9.30 (H.A.) en 18.30 uur ds. Meeuse; Nieuwe Tonge 10.00 en 18.00 ds. Bakker; Nieuwer ter Aa 19.00 uur ds. Visscher; Nieuwerkerk Zld 9.30 en 15.30 uur leesdienst; Nijkerk 9.30 en 18.30 uur ds. Mondria; Nisse 9.30 en 14.00 uur stud. IJsselstein; Nunspeet 9.30 en 15.00 uur leesdienst; Oostburg 15.00 uur ds. Brugge; Oostkapelle 18.30 uur ds. C. Harinck; Opheusden 10.00 en 18.30 uur ds. W.J. Karels; Oud Beijerland 9.30 en 18.00 uur leesdienst; Ouddorp 9.30 en 18.30 uur ds. P. Blok; Oude Tonge 14.30 uur ds. Bakker; Oudemirdum 9.30 en 14.30 uur stud. Maljaars; Poortugaal 14.30 uur ds. Brugge; Poortvliet 14.30 uur stud. Visser; Rhenen 10.00 en 17.30 uur ds. Van Boven; Ridderkerk 9.30 en 17.00 uur ds. De Leeuw; Ridderkerk-Slikkerveer 9.30 en 15.30 uur ds. Joosse; Rijssen-Noord 9.30, 14.30 en 18.30 uur leesdienst; Rijssen-West 9.30 uur ds. Schreuder en 18.30 uur (H.D.) ds. De Wit; Rijssen-Zuid 9.30 uur ds. De Wit en

■ WOENSDAG 31 MAART 2010

Rotterdam-Alexanderpolder 19.30 uur ds. Van der Net.

■ DONDERDAG 1 APRIL 2010 (GOEDE VRIJDAGDIENSTEN)

Alphen a/d Rijn 19.30 uur ds. Van Ecke- veld; Breda 19.30 uur ds. Mondria; Den Helder 19.30 ds. Baan; Eindhoven 19.30 uur ds. Vermeij; Hellevoetsluis 19.30 uur ds. Terlouw; Hilversum 19.45 uur ds. Ver- weij; Mijdrecht 19.30 uur ds. Verschuure ; Nieuwe Tonge 19.30 uur ds. Joosse; Nij- kerkerk 19.30 uur ds. Beens ; Nisse 19.30 uur ds. Hakvoort ; Poortugaal 19.30 uur ds. Schipper; Puttershoek 19.30 uur ds. W. Harinck; Ridderkerk-Slikkerveer 19.30 uur ds. B. van der Heiden; Sint Philipsland 19.30 uur ds. Van Krimpen; Wierden 19.30 uur stud. Baaijens.

■ VRIJDAG 2 APRIL 2010 (GOEDE VRIJDAG)

Aagtekerke 19.30 uur ds. Tuinier; Aalburg 17.00 uur ds. Labee; Aalst 16.00 uur ds. F.

Mulder; Alblasserdam 19.30 uur ds. B. van der Heiden; Amersfoort 19.30 uur ds. Vischer; Andijk: zie Enkhuizen; Apeldoorn 19.30 uur ds. Kleppe; Barendrecht 19.30 uur ds. Terlouw; Barneveld-Zuid 19.30 uur ds. Bredeweg; Beekbergen 19.30 uur ds. Verweij; Berkenwoude 19.30 uur ds. Paul; Borssele 16.00 uur ds. Hakvoort; Brakel 19.30 uur stud. G.W.S. Mulder; Capelle a/d IJssel-Middelwatering 19.45 uur ds. Silfhout; Capelle a/d IJssel-West 19.45 uur ds. Moerkerken; De Valk-Wekerom 19.30 uur ds. Van Boven; Delft 16.30 uur ds. Van Rijswijk; Dirksland 19.30 uur ds. Schipper; Doetinchem 9.30 uur ds. Schreuder; Dordrecht 19.45 uur ds. Brugge; Elspeek 19.00 uur ds. Van Manen; Enkhuizen 19.30 uur ds. Heijkamp (in Ontmoetingskerk); Enter 15.00 uur ds. De Wit; Goes 19.30 uur ds. Meeuse; Gorinchem 19.30 uur ds. L. Blok; Gouda 19.30 uur ds. Clements; 's Gravenpolder 19.30 uur ds. Hakvoort; Gravenzande 19.30 uur ds. Van Rijswijk; Haamstede 16.30 uur ds. Tuinier; Hardinxveld-Giesendam 19.30 uur ds. W.J. Karels; Hendrik-Ido-Ambacht 19.30 uur ds. Joosse; Hoofddorp 19.30 uur ds. Boogaard; Houten 19.30 uur ds. Van der Net; Kapelle-Bieze-linge 18.30 uur ds. Baan; Klaaswaal 19.30 uur ds. Van Aalst; Kootwijkerbroek 19.00 uur ds. Beens; Kortgene 19.00 uur stud. Visser; Krabbendijke 17.00 uur ds. Van Krimpen; Krimpen a/d IJssel 19.45 uur ds. P. Mulder; Kruiningen 19.30 uur ds. Hoogerland; Leerdam 17.00 uur ds. Mondria; Lelystad 19.30 uur ds. Kattenberg; Lisse 19.45 uur ds. Neele; Marknesse 14.30 uur ds. Schot; Meeuwen 17.00 uur stud. G.W.S. Mulder; Meliskerke 19.30 uur ds. Moens; Melissant 19.00 uur ds. P. Blok; Middelburg-Centrum 19.00 uur ds. De Heer; Middelburg-Zuid 19.00 uur ds. Tanis; Middelharnis 17.00 uur stud. Maljaars; Moerkapelle 19.00 uur ds. Driessen (doventolk); Nieuwdorp 16.00 uur ds. Meeuse; Nieuwerkerk Zld 19.00 uur ds. Gunst; Nunspeet 19.30 uur ds. Schot; Oostburg 15.30 uur ds. Moens; Oostkapelle 19.00 uur ds. C. Harinck; Oud Beijerland 19.30 uur ds. Pater; Oudemirdum 9.30 uur ds. Kleppe; Poortvliet 19.00 uur stud. Maljaars; Rheden 19.30 uur stud. Baaijens; Ridderkerk

19.30 uur ds. De Leeuw; Rijssen-Noord 19.30 uur ds. Van Dieren; Rijssen-West 19.30 uur ds. De Wit; Rijssen-Zuid 19.30 uur ds. Schreuder; Rotterdam-IJsselmonde 19.30 uur ds. Mijnders; Rotterdam-Zuidwijk 17.00 uur ds. Terlouw; Scherpenisse 19.00 uur ds. Bakker; Sliedrecht (Middeldiepstraat 31) 16.00 uur ds. De Leeuw; Soest 16.00 uur ds. Visscher; Terneuzen 16.00 uur ds. De Heer; Terwolde-De Vecht 19.30 uur ds. Boeder; Tricht-Geldermalsen 19.30 uur ds. Labee; Uddel 19.30 uur ds. Mouw; Urk 20.00 uur ds. Van Belzen; Veen 19.30 uur ds. Melis; Vlaardingen 17.00 uur ds. P. Mulder; Waardenburg 19.30 uur ds. Mondria; Wageningen 19.30 uur ds. F. Mulder; Werkendam 19.30 uur ds. Karens; Westkapelle 19.30 uur ds. De Waard; Yerseke 19.30 uur ds. Van Krimpen; Zeist 19.30 uur ds. Van Eckeveld; Zwolle 19.30 uur ds. Vogelaar.

■ EVANGELISATIESAMENKOMSTEN

Alkmaar ('t Wuiver 2-a) 10.00 en 16.30 uur ev. G. Baan; Amsterdam (Looiersgracht 70) 10.30 en 17.00 uur ev. J. Krijgsman; Emmen (Prinsesselaan 6-l) 9.30 en 15.30 uur ev. C. van Drunen; Leeuwarden (Achter de Hoven 2-c) 9.30 uur ev. S. de Visser en 15.30 uur stud. S. Maljaars; Merksem (Oude Bareellei 64) 10.00 en 17.00 uur ev. A. van Setten; Tilburg (Offenbachstraat 105) 10.00 en 18.30 uur ev. H.J. van den Boogaart.

■ EVANGELISATIESAMENKOMST VRIJDAG 2 APRIL 2010 (GOEDE VRIJDAG)

Amsterdam (Looiersgracht 70) vrijdag 2 april 19.30 uur ev. J. Krijgsman; Tilburg (Offenbachstraat 105) 19.30 uur ev. H.J. van den Boogaart.

ADVERTENTIES

Met grote verslagenheid hebben wij kennis genomen van het overlijden van onze oud-ouderling de heer

P.J. Vos

36 jaar heeft hij onze gemeente in alle getrouwheid mogen dienen.

De Heere sterke zijn vrouw, kinderen, klein-en achterkleinkinderen, en Hij heilige deze roepstemmen aan ons aller hart.

De kerkenraad van de
Gereformeerde Gemeente van Veen: Ds. P. Melis, preses
J. den Bok, scriba

15 maart 2010

'Ik zal niet sterven, maar leven'.

Psalm 118:17a

Met ontroering ontvingen we het bericht van het overlijden van onze geliefde ambtsbroeder, ouderling

Aris Verduijn

op de leeftijd van bijna 72 jaar.

Hij mocht de gemeente dienen van 1980 tot 1986 als diaken en daarna als ouderling. Het ambtelijke werk had de liefde van zijn hart.

De Heere zij zijn vrouw, kinderen en kleinkinderen nabij met Zijn troost en ondersteune hen in de weg die voor ligt.

Namens de Gereformeerde Gemeente van Dordrecht,
ds. A.A. Brugge, preses
Dordrecht, 19 maart 2010 J. Everse, scriba

Voor alle in dit nummer genoemde toekomstige data geldt:

Indien de Heere wil en wij leven.

CHRISTELIJKE BEGRAFENISONDERNEMING
G. WEGENAAR
Buurtlaan West 26 tel. 0318-526641
3905 JR Veenendaal www.wegenaar.nl

HOUTSNIJWERK

Ook teksten in div. modellen.
G. van den Dikkenberg, Munniken-
weg 11, 3905 MD Veenendaal.
Tel./fax 0318 540252.

Vakantie in Canada

Te huur vakantiewoning in Alberta,
mooi gelegen, bij boerderij.
Voor inlichtingen bel
fam. Van Huigenbos
001 403 553 4023

kina
begrafenisverzorging

Tel. (010) 458 31 12

Dag en nacht bereikbaar Overal te ontbieden

D.W. Schipper
010-450 66 26
Capelle a/d IJssel

J. Kooijman
0182-58 39 32
Gouda

WIJ VERZORGEN ALLEEN BEGRAFENISSEN

Ten bate van het evangeli-
satiewerk in Amsterdam,
bieden wij u een rondlei-
ding door onze hoofdstad
aan o.l.v. Amsterdamer
dhr. J.C. Hotting. Tevens
bezoekt u onze evangeli-
satiepost 'Bij Simon de Looi-
er' waar u, onder het
genot van een kopje koffie,
e.e.a. over het evangeli-
satiewerk verteld zal worden.
Voor slechts €10,- p.p.,
(max. €50,- per gezin)
heeft u zo een boeiend
dagje Amsterdam.

Tot ziens!

Dagje Amsterdam?

D.V. zaterdag 17 en 24 april

t.b.v. evangelisatiewerk Amsterdam

Reserveren: Via 078-681 9811 (dhr. J.C. Hotting).
Verzamelen bij Centraal Station a/d kant van 'Het IJ'
om 9.30 uur op zaterdag 17 of 24 april.

DEPUTAATSCHAP EVANGELISATIE
GEREFORMEERDE GEMEENTEN

'Bij Simon de Looier'

waardevolle herdenkingsboeken

3e druk,
verschijnt
binnenkort

H. van Dam, M.H. Karels-Meeuse, Lena Visser-Oskam,
A. Vogelaar-van Amersfoort, Nelleke Wander e.a.

Beveiligd in de duist're nacht

Verhalen over de Tweede Wereldoorlog voor jongeren

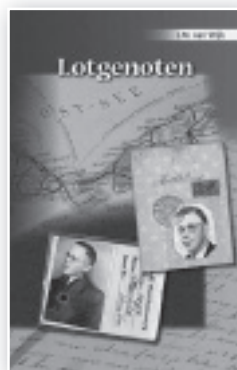
Gods wonderlijke uitredingen in het leven van Zijn volk gedurende de Tweede Wereldoorlog zijn waard gehoord, gelezen en herlezen te worden.

In dit boek zijn 18 waar gebeurde vertellingen voor jongeren vanaf 10 jaar opgenomen, waarin de regering en de zorg van de Heere in die moeilijke periode op ontroerende wijze mag doorklinken. Met behulp van de verhalen wordt de oorlogstijd doorlopen. Zo lezen we bijvoorbeeld van een smokkelende dominee Lamain, maar ook van Dove Knelia's onwankelbare geloof in de God van haar betrouwen. Steeds opnieuw komt aan de orde dat niet de Duitsers, maar de Heere regeert.

Hoewel dit boek speciaal voor jongeren is geschreven, zal het ook ouderen zeker aanspreken. Diezelfde God leeft nog en ook voor ons is het zo onmisbaar dat we God nodig krijgen voor de tijd en voor de eeuwigheid.

Geb. 164 blz.

€ 14,90

J.M. van Wijk

Lotgenoten

Dwangarbeid in nazi-Duitsland ... Lange tijd was dit een onderbelicht onderwerp, toch hoorde het ook tot de verschrikkingen van de Tweede Wereldoorlog. Duitzen jongemannen werden weggevoerd en keerden nooit meer op vaderlandse bodem terug. Bombardementen, zwaar werk, slechte medische verzorging en voedselgebrek eisten een zware tol.

Degenen die wel mochten terugkeren, werden door de achterblijvers vaak niet begrepen. Zij hadden immers in Duitsland voor de vijand gewerkt!

Twee voormalige dwangarbeiders, A. de Bruijn en R. Mauritz, vertellen hun aangrijpende verhaal.

Geb. 92 blz.

€ 12,50

3e druk,
verschijnt
binnenkort

L. Vogelaar

Mijn Toevlucht en mijn hoog Vertrek

3e druk

De Gereformeerde Gemeenten in oorlogstijd

De oorlogsjaren vormen een onvergetelijke periode voor degenen die ze hebben meegemaakt. Onzegbaar is het leed dat werd aangericht. Ook in de Gereformeerde Gemeenten trok de bezettingstijd diepe sporen. In dit boek zijn veel gegevens daarover bijeengebracht. Tal van verhalen, brieven en foto's worden voor het eerst gepubliceerd.

Deze herdenkingsuitgave wil wijzen op Gods grote daden. Hij zond de tuchtroede, Hij verlostte ook van het juk van de bezetter. Zijn bemoeienissen en bemoedigingen zijn het waard om niet vergeten te worden.

Geb. 292 blz.

€ 19,90

Uitgeverij Boekhandel

www.gebrkoster.nl

Gebr. Koster

Nairacstraat 17, 3771 AW Barneveld
Tel. (0342) 41 69 86

verkrijgbaar bij de boekhandel

KO1018

begrafenisverzorging

Wij verzorgen begravenissen (geen crematies) op de gehele Veluwe, in Kampen e.o. en in Rijssen e.o.

Begrafenisverzoergers

G. v.d. Berg | D. Markusse | B.F. Nijhof | B. Vos

Nunspeet, Elburg e.o. T (0341) 253 813
Kampen e.o. T (038) 3332 383
Rijssen e.o. T (0548) 540 053
overige plaatsen en b.g.g. T (0577) 401 689

Begrafenisverzorging Vos
Aardhuisweg 74, 3888 MG Uddel
T (0577) 401 689

Vertrouwd verzorgd

Opvoeden hoeft niet alleen!

Kinderen met een ontwikkelingsachterstand of verstandelijke beperking reageren en ontwikkelen zich anders. Als ouders kunt u daarbij voor allerlei vragen komen te staan. Vragen die u soms onzeker maken.

Siloah wil naast u staan door het bieden van:

- concrete opvoedingshulp
- praktische adviezen
- pedagogische gezinsbegeleiders met ervaring
- gespecialiseerde orthopedagogen

Neem contact op met de coördinator van de Praktisch Pedagogische Gezinsbegeleiding, mw. M. Stip.
Tel. 088 - 27 54 500 of mail naar ppg@siloah.nl.

OPENHUIS ZATERDAG 27 MAART:

Mooie vrij jonge **gezinswoning**. SCHAPEDRIJFT 72 in **Hardinxveld - Giessendam**. 4 slaapkamers, zonnige woonkamer, Gezellige achtertuin op het zuiden, in jonge wijk. Loopafstand van kerk. Voorzieningen als winkels, scholen en openbaar vervoer zijn goed bereikbaar
Goede aansluiting op rijksweg A15
DEZE WONING IS
DIRECT BESCHIKBAAR!
Voor meer info 06-13305922

Meer weten? www.siloah.nl

TE KOOP: Kerkewijk 176 te **Veenendaal**. Sfeervolle **vrijstaande woning** met vrijstaande praktijk/kantoorruimte (ca. 35 m²). Ideaal voor hobby of werk aan huis. Nabij grote diversiteit van scholen en kerken. Vr.pr. € 499.500,- k.k. Voor meer info: www.burglandmakelaars.nl of 0318-628412.

Te huur: kamer (17 m²) op b.g. voor 1 of 2 studerenden. Eigen ingang met portaal. Centraal gelegen tussen Utrecht en Den Bosch. Voor inl. 06-13192469.

Rust en ontspanning in de prachtige Eifel! Ruime appartementen te huur. Inl.: 0049 6594 258990 en www.huizesolagrati.nl

Midden Walcheren
Houten **stacaravan** 3 à 4 pers. Rustig gelegen bij woonboerderij. www.tuinenburg.tk
0118-623341

Te huur **Chilliwack** B.C. Canada: Voll. inger. **vak. woning** 10 pers. incl. kinderledikant, v.a.g.v.
Tel. 0016047947280;
Inl. Ned. (t/m 3 april)
Tel. 0115613779.

Traditionele **Zeeuwse Psalmzang**

Psalmen met een thema

D.V. zaterdagmiddag
3 april 2010
Grote Kerk te Tholen
Aanvang 14.00 uur

Algehele leiding en meditaties:
ds. G.J. van Aalst

Organist:
Martín Weststrate

Collecte t.b.v.:
Theologische School

Toegang GRATIS
CD-opname

Het wonderleed aan de Knecht des Heren
Jesaja 53
tussen Goede Vrijdag en Pasen

Verloskundige Praktijk Voorthuizen e.o.
Kleinschalige verloskundige zorg voor
Voorthuizen, Barneveld, Kootwijkerbroek, Kootwijk, Garderen, Strou

"Het wonder van elke geboorte. Een gebeurtenis welke met zorgvuldigheid benaderd, en met rust en tijd omgeven wordt. Met als persoonlijke achtergrond een Christelijke levensovertuiging, uitgaande van respect en belangstelling voor iedereen persoonlijk."

www.verloskundigepraktijkvoorthuizeneo.nl
info@verloskundigepraktijkvoorthuizeneo.nl

Tel. 06 - 38 92 19 76
hgg: 06 - 10 23 58 57
hgg: 0342 - 40 4006

KNOV
Aanpakkers bij de Katholieke Nieuwlandsche Organisatie van Verloskundigen
Aangesloten bij het Nederlandse Verbond van Verloskundigen

B.J. *Begravenisverzorging*
B. Janssen
Sinds 1959

Wij verzorgen geen crematies

Dag en nacht bereikbaar op: 0113-340307

Havikskruid 10, 4421 MN Kapelle

Mobiel 06-53237320

www.begravenisverzorging-janssen.nl

E-mail: info@begravenisverzorging-janssen.nl

KLASSE
MAAKT ONDERSCHIED

Stolk Orgels
is hoofddealer van:
Johannus - Eminent
Domus - Ahlborn

Stolk
orgels
tel.: 0180 - 31 56 52

Nieuwkerk a/d IJssel, Vrijheidslaan 55,
Kraibensijke, Oostpolderweg 1
Nederhemert Nld., Ormelingstraat 36
Beesd, Veerweg 14
Fapendrecht, Overtoom 18

UNIEK IN PRIJS

Te huur in Canada, een
vakantiewoning dichtbij Norwich
(Ontario). Tel. 001519 688 0947.
Hollands sprekend.

Te koop gevraagd
Theologische boeken
0577-401065

Vakantie Oostenrijk:
Te huur: prachtige luxe chalet
of app., 2-9 pers., in mooie
omgeving v. Saalbach-
Hinterglemm, in elk seizoen.
Info: 06-51166845/0180-322181.

**Kinderen willen
leren en lezen**

Kinderbijbels spreken
een heldere taal.
Uw gift helpt hierbij.

HUDSON TAYLOR
Stichting Bijbelse Hulpverlening China

3473-76-029 t.n.v. Hudson Taylor/SBHC te Rhenen
Voor info: 06-200 13 173 of www.hudsonstaylor.nl

圣经文字

WELKOM OP DE CGO

Belangstelling voor de Cursus Godsdienstonderwijs?

Op de volgende locaties kunt u kennismaken met de A- en B- cursus:

Goes: zaterdag 27 maart Calvijn College

Klein Frankrijk 19

Amersfoort: zaterdag 10 april Van Lodenstein College

Utrechtseweg 228

Gouda: donderdag 15 april Driestar College (Gebouw B)

Ronsseplein 1

Dordrecht: zaterdag 17 april Wartburg College (locatie Marnix)

Prof. Waterinklaan 41

Kampen: dinsdag 18 mei De Beukelaar, Ger. Gem. Kampen

2e Ebbingestraat 3

Rijssen: dinsdag 25 mei De Tabernakelkerk Rijssen - West

Veeneslagen 107

- Op de zaterdagochtend beginnen we om 8.30 uur. De open les is van 9.55-11.05 uur.
  - In Gouda: opening om 19.45 uur. De open les is van 20.50-22.00 uur.
  - In Kampen en Rijssen: opening om 19.45 uur. De open les is van 20.30-21.30 uur.
- Op alle locaties staat een kopje koffie klaar en krijgt u een map met informatie.

c - cursus

- In Dordrecht en Rijssen starten we D.V. in september met een verdiepingscursus voor cursisten die de B-cursus hebben afgerond. Vakken: Bijbelkunde, Dogmatiek en Ethiek.

Nadere informatie en opgave:

Voorlichting:

J. van Roest

Arnoldipad 13, 3123 NA Schiedam

Tel. 010-4717223

email: voorlichting@cgo.nu

Overige informatie:

J.H. Mauritz, directeur

Tel. 0348-40 19 78

email: jh.mauritz@cgo.nu

CURSUSGODSDIENSTONDERWIJS

TOERUSTING

Nunspeet te huur: op camp.
De Hofstee, Veluwe, ons **zomerh.**
Nog vrij voor 16 juli en na 27 aug.
Tel. 0113-572513.

Begravenis Verzorging Tollenaar

Voltastraat 21, 4532 LG Terneuzen

Tel. 0115-612554 - **Geen crematies**

Begravenisonderneming Treur

E. Treur

Kroosweg 22

3704 ED Zeist

Telefoon 030 - 6924258

www.begravenisondernemingtreur.nl

info@begravenisondernemingtreur.nl

**DUITSLAND...
IS EEN RIJK,
WESTERS LAND.**

Maar geestelijk zeer arm. Gods Woord wordt eenzijdig verkondigd. De waarheid wordt geweld aangedaan. Met uw bijdrage kunnen wij Hollandse en puriteinse oudvaders weer onder de aandacht brengen. Voor info: www.svvhed.org of bel. Help ons helpen met een gift op onderstaand rekeningnummer.

STICHTING SVVHED
HEIDELBERG & DORDRECHT

T 0416 - 691788
svvhed@kliksafe.nl
Gift: 548.98.79.20

Te Huur: In Nieuwdorp (Zld) naast de kerk van de Ger. Gem. volledig ingerichte **woning** voor 6 personen. Geschikt voor vakantie of tijdelijke huisvesting.
Inl: Scriba Tel: 0113-613580.

**begrafenisverzorging
Den Hollander**

Begravenissen in Vlaardingen, Rotterdam, Gouda, Den Haag en omstreken. Opbaarmogelijkheden in een door u gewenst uitvaartcentrum of thuis met koeling. Geen crematies.

T. den Hollander
P.N. den Hollander
Mozartlaan 13
3131 ES Vlaardingen
Tel. 010 - 4600509
www.begrafenisverzorgingdenhollander.nl

WWW.RACHELSHOBBYSHOP.NL

*Uw webshop
om kaarten te maken
met verantwoorde plaatjes.*

**Diverse hobbymaterialen en
ook Ot en Sien Kado artikelen**

TH in **Nunspeet** ons mooi **app.** voor 2 pers. met vrij uitzicht v.a. 16/4 t/m 7/5 kan ook p.w. Nette bew. vereist. T 0341253296

BAKMIXEN

van de molen (voor koek, cake, taart, brood e.d.) verkopen voor de verkoop van uw kerk, vereniging of school? Vraag infopakket aan op tel. 06-30451814. *Aantrekkelijke winstmarge!*

Holten. Te huur: **vakantiehuisje** voor 6 pers. In mooie bosrijke omgeving. Meivakantie ook nog vrij. Wasmachine en droger aanwezig. Tel. 0527-291719

Kraamzorg & Thuiszorg

900 zorgverleners staan voor u klaar! Voor identiteit en kwaliteit.

Bel voor meer informatie over kraamzorg, wijkzorg, verpleging of (huishoudelijke) verzorging:
0342 - 42 23 24.

Of wordt zelf RST Zorgverlener!
Reageer via 0342 - 40 54 65 of info@rstzorg.nl.

Identiteit
Kwaliteit!

Tel. (0342) 42 23 24

Burg. Kuntzelaan 27-a • Postbus 154
3770 AD Barneveld • Fax (0342) 42 25 50
www.rstzorg.nl • E-mail: info@rstzorg.nl

Van Manen
timmerbedrijf

kerkbanken
bankstoffering
kansels
doopvonts
lessenaars
collectezakken

Timmerbedrijf Van Manen B.V.
Puurveenseweg 47 | Kootwijkerbroek
t (0342) 44 29 60
www.timmerbedrijfvanmanen.nl

Te huur: ruime bovenverdieping ca 70 m². Voor 1 pers. Keuken kamer sl. kamer berging. Badkamer met 1 andere huurder. In **Kootwijkerbroek** info:0342-442953.

Lochinver, NW **Schotland**, prachtige **cottage (8 pers.)** te huur in mooie omgeving, dichtbij strand. Hele jaar beschikbaar, kerk dichtbij. Info: ansealladh@btinternet.com of 0044-1525-405686.

Orgelbouw Advies Commissie

een betrouwbare partner!

nieuwbouw • restauratie • overplaatsing • onderhoud

ook voor akoestische
vraagstukken

Neem voor meer informatie contact op met
Dhr. H. den Hollander
Tel. (010) 435 44 35

Vereniging van
Organisten der
Gereformeerde
Gemeenten

Ontvang BimBam gratis

Word abonnee van de GezinsGids en u krijgt kinderblad BimBam er gratis bij!

030 230 3500
www.gezinsgids.nl
www.jouwbimbam.nl
info@gezinsgids.nl

GezinsGids
IDENTITEIT VOOR NU